

Børnefattigdom

I nogle kommuner er hvert 10. barn under fattigdomsgrænsen

Antallet af fattige børn er steget voldsomt de sidste par år. I dag er der 64.500 børn under fattigdomsgrænsen. Børnefattigdommen er steget i samtlige kommuner det seneste år. I kommuner som Langeland, Brøndby og Lolland er det nu mere end hvert 10. barn, der er under fattigdomsgrænsen. I en lang række kommuner, hvor børnefattigdommen er høj, har de også oplevet nogle af de største stigninger i landet.

af analytiker **Sune Caspersen**

15. december 2018

Analysens hovedkonklusioner

- Antallet af fattige børn er steget voldsomt de sidste par år. I dag er der 64.500 børn under fattigdomsgrænsen.
- Børnefattigdommen er steget i alle kommuner det seneste år. Områder som Sønderjylland, Vest- og Sydsjælland samt den Københavns Vestegn har relativt mange børn under fattigdomsgrænsen.
- Hvert 10. barn i kommuner som Langeland, Brøndby og Lolland er nu under fattigdomsgrænsen. Også mange sjællandske kommuner som Guldborgsund, Odsherred, Kalundborg og Slagelse er på listen over de 10 kommuner, hvor der er flest fattige børn.
- Fattigdomsydelserne bør ændres, så de ikke rammer børnene i så voldsom grad, som vi kan se af tallene for 2016 og 2017.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

Tlf. 33 55 77 17

Mobil 40 25 18 34

la@ae.dk

Kommunikationschef

Mikkel Harboe

Tlf. 33 55 77 28

Mobil 28 36 87 50

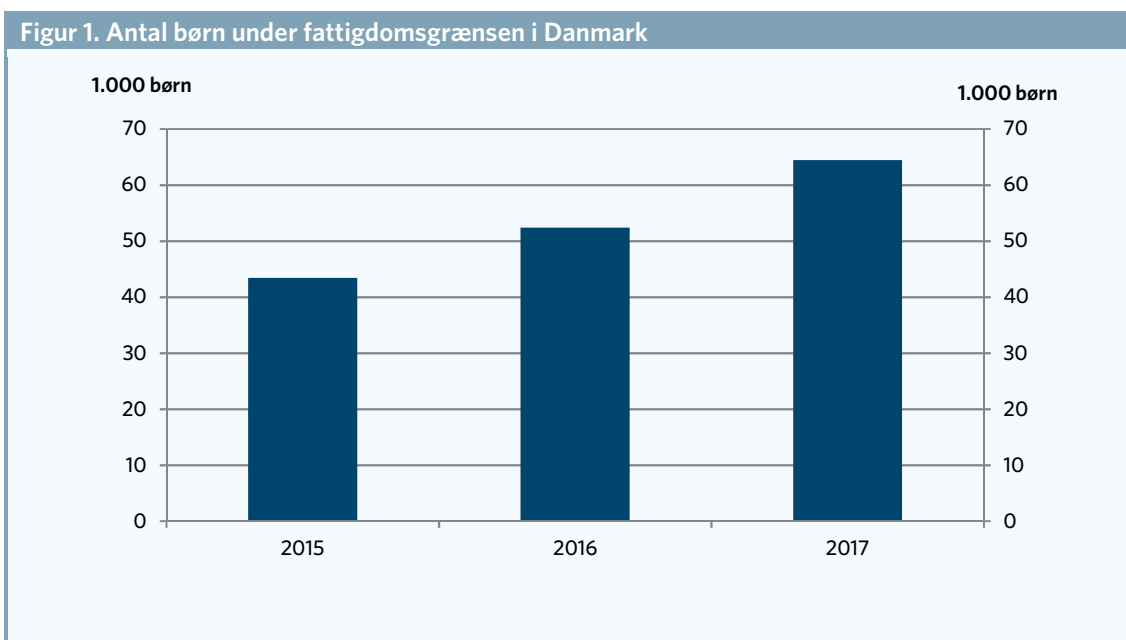
mh@ae.dk

Rekordmange børn under er fattigdomsgrænsen

Antallet af fattige børn er steget voldsomt de sidste par år. I dag er der 64.500 børn under fattigdomsgrænsen. Det er en stigning på 12.000 fra 2016 til 2017 og en stigning på 21.000 børn siden 2015. Det fremgår af figur 1, der viser antallet af fattige børn fra 2015.

Når vi taler om børnefattigdom afhænger børnenes situation af familiens indkomstforhold. Derfor er det også entydigt, at kontanthjælpsloftet, der rammer enlige forsørgere særligt hårdt, er en af de medvirkende årsager til den udvikling, vi ser.

Definitionen på fattigdom er Danmarks Statistiks opfølgning på FN's bæredygtigheds mål om at reducere fattigdommen. Her har Danmarks Statistik udviklet et mål for relativ fattigdom. Målet er en videreudvikling af den tidligere officielle fattigdomsgrænse, der blev vedtaget i 2013 på baggrund af ekspertudvalget om fattigdoms anbefalinger og senere afskaffet af Venstre-regeringen i 2015. Læs mere om fattigdomsgrænsen i boks 1.

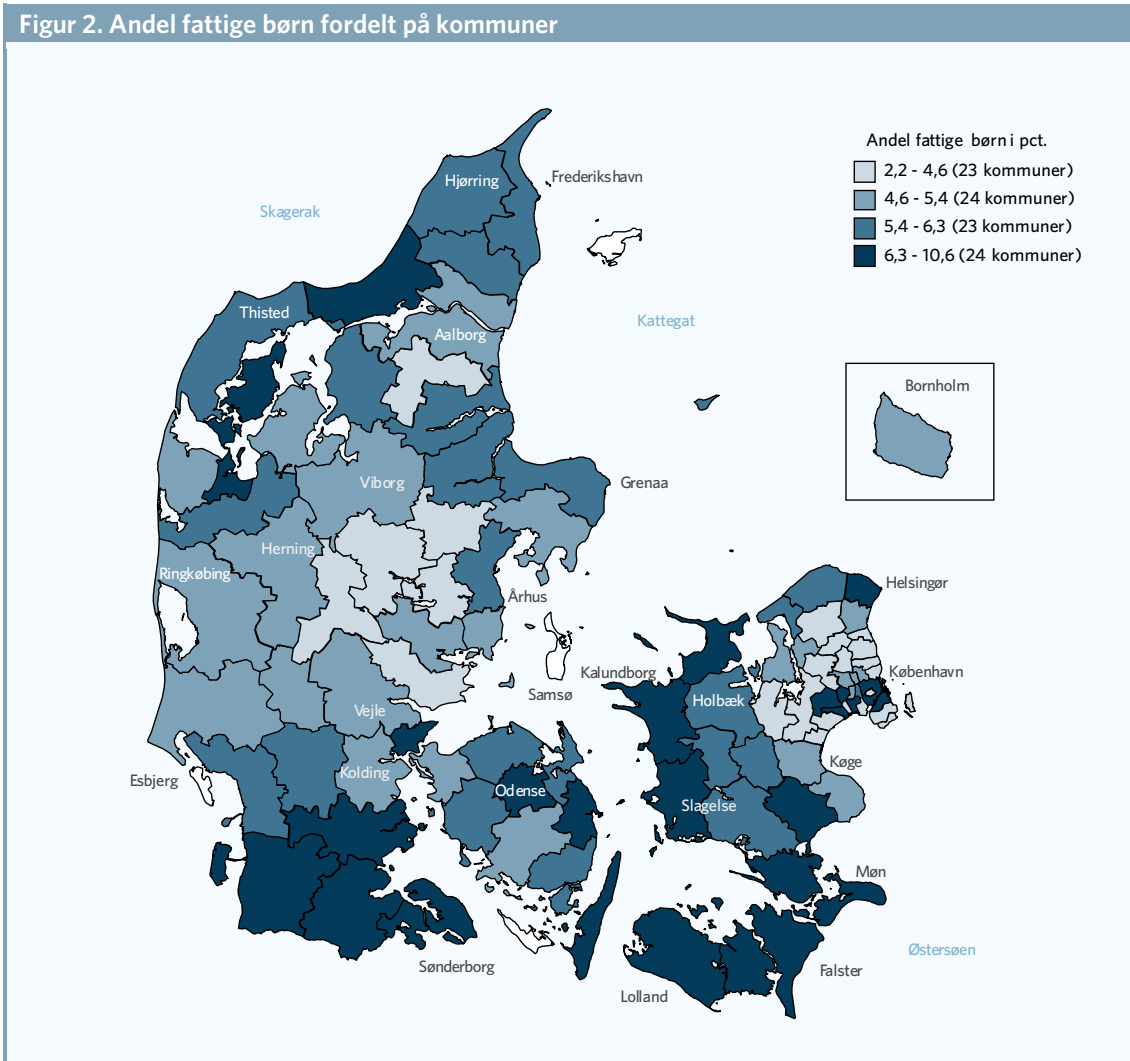
Anm: Børn er under 18 år. Se boks 1 for definition af fattigdomsgrænse.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Hvert 10. barn er fattigt i Langeland, Brøndby og Lolland kommune

Ser vi på fordelingen af børnefattigdom i Danmark, så er der stor variation i antallet af fattige. En ting er dog ens for samtlige kommuner: Børnefattigdommen er steget i alle kommuner det seneste år.

Den geografiske fordeling af børnefattigdommen fremgår af figur 2. Her er andelen af fattige børn i de enkelte kommuner vist. De mørkeblå områder, er de steder, hvor andelen af fattige børn er højest. De lyseblå områder, er de kommuner, hvor andelen af fattige børn er lavest.

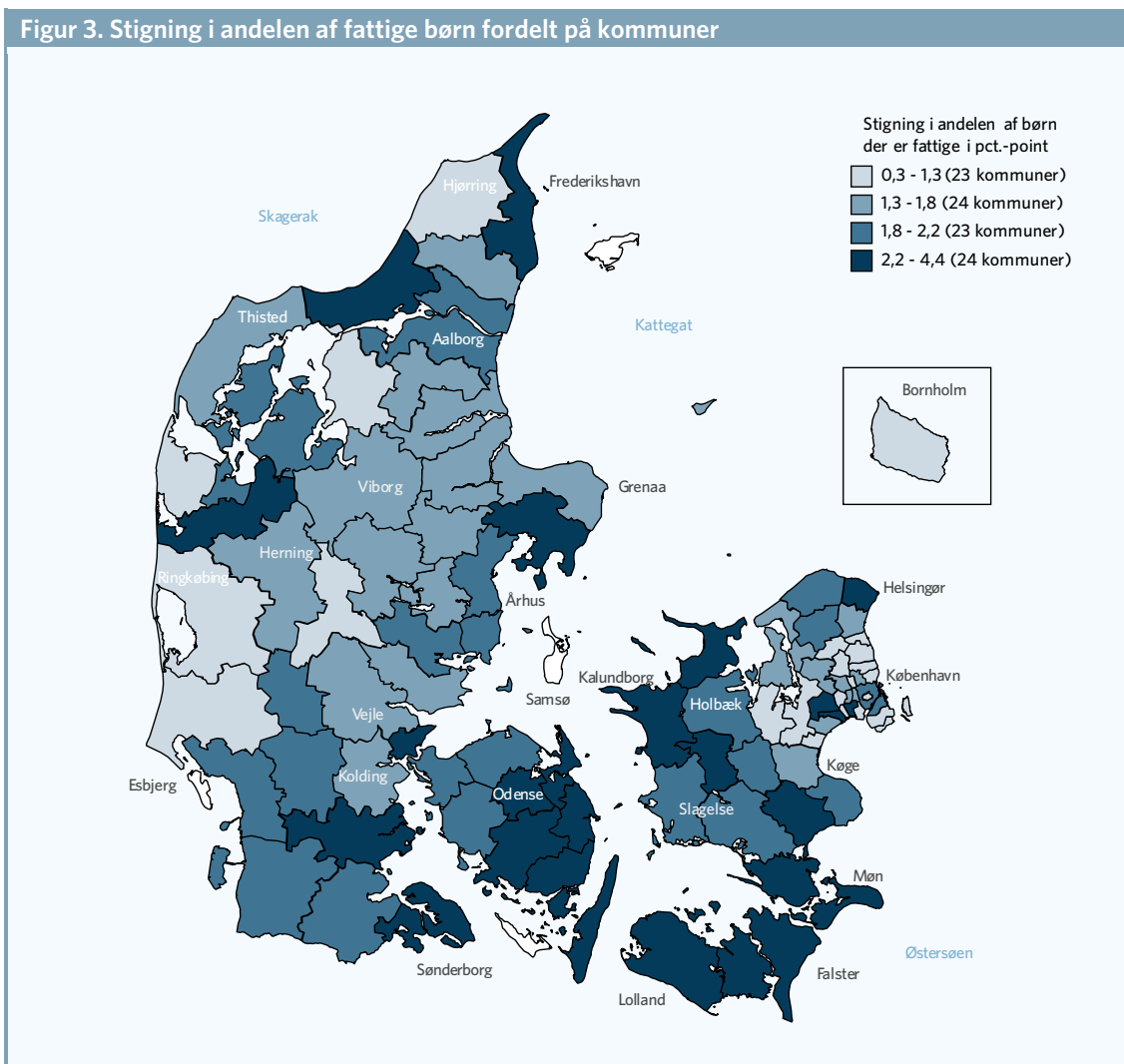
Som det ses af fattigdomskortet i figur 2, så har områder som Sønderjylland, Vest- og Sydsjælland samt den Københavns Vestegn mange børn under fattigdomsgrænsen. Omvendt er der færrest fattige i en række kommuner rundt om København og i det Midt- og Østjyske.

Anm: Figuren viser andelen af børn under 18 år, der lever i familier under fattigdomsgrænsen. Se boks 1 for definition af fattigdomsgrænse. Kommunerne Ærø, Fanø, Samsø og Læsø er udeladt af diskretionshensyn.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Figur 3 viser, hvor i landet børnefattigdommen er steget mest og mindst i løbet af et år. Når man sammenholder stigningerne med andelen i figur 2, så ses det, at mange af de kommuner, hvor børnefattigdommen er blandt den højeste i landet, også er de kommuner, hvor stigningerne har været størst.

I en lang række kommuner er børnefattigdommen blandt den højeste, og de har samtidig oplevet nogle af de største stigninger. Det gælder for: Brøndby, Faxe, Fredericia, Guldborgsund, Haderslev, Helsingør, Høje Taastrup, Ishøj, Jammerbugt, Kalundborg, Langeland, Lolland, Nyborg, Odsherred, Sønderborg og Vordingborg.

Anm: Figuren viser stigningen i pct.-point i andelen af børn under 18 år, der lever i familier under fattigdomsgrænsen. Se boks 1 for definition af fattigdomsgrænse. Kommunerne Ærø, Fanø, Samsø og Læsø er udeladt af diskretionshensyn. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

I de kommuner, hvor der er den laveste andel af fattige børn, er det omkring 2-3 pct. af børnene, der er under fattigdomsgrænsen. Det er kommuner som Dragør, Allerød og Gentofte. Det er samtidig de kommuner med færrest fattige børn, som har oplevet de mindste stigninger i børnefattigdommen det seneste år.

Modsat er det mere end hvert 10. barn i kommuner som Langeland, Brøndby og Lolland, som er under fattigdomsgrænsen. Også mange sjællandske kommuner som Guldborgsund, Odsherred, Kalundborg og Slagelse er på listen over de 10 kommuner, hvor der er flest fattige børn.

Den kommune, som har oplevet den største stigning af fattige børn i det seneste år er Langeland kommune efterfulgt af Odsherred. Begge kommuner har oplevet en stigning på mere end 4 pct.-point i andelen af fattige børn. I Odsherred er der næsten tale om en fordobling af andelen af fattige børn fra et i forvejen højt niveau.

Tabel 1 viser top- og bund-10 over kommuner i Danmark med henholdsvis den højeste og laveste andel af fattige børn.

Tabel 1. Top- og bundkommuner fattige børn					
Top-10	Andel (pct.)	Stigning (pct.-point)	Bund-10	Andel (pct.)	Stigning (pct.-point)
Langeland	10,6	4,4	Dragør	2,2	0,3
Brøndby	10,4	3,6	Allerød	2,6	1,0
Lolland	10,1	3,0	Gentofte	2,6	0,7
Guldborgsund	9,4	3,9	Egedal	2,8	1,4
Odsherred	8,6	4,1	Skanderborg	3,0	1,5
Ishøj	8,5	2,6	Rudersdal	3,0	0,8
Morsø	8,1	2,0	Solrød	3,1	1,2
Kalundborg	8,1	2,9	Lyngby-Taarbæk	3,2	1,1
Slagelse	8,1	1,9	Rebild	3,3	1,3
Odense	8,0	2,6	Hørsholm	3,3	1,0

Anm: Se boks 1 for definition af fattigdomsgrænse.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Antallet af fattige børn er steget voldsomt de sidste par år. I dag er der 64.500 børn under fattigdomsgrænsen. Børnefattigdommen er steget i alle kommuner det seneste år.

En opvækst i fattigdom indebærer for mange børns vedkommende betydelige afsavn i forhold til bl.a. fritidsaktiviteter, vintertøj og muligheden for sociale aktiviteter som børnefødselsdag eller lejrskole. Men børnefattigdommen har ikke kun konsekvenser her og nu.

Flere studier viser, at fattigdom i opvæksten har langvarige og tunge konsekvenser for børn. Bare ét år i fattigdom i opvæksten mindsker børns chancer for at for få en uddannelse og stifte familie. Samtidig øger det risikoen for et voksent arbejdsliv med lavere løn og en dårligere tilknytning til arbejdsmarkedet. Børnefattigdom har derfor også negative langsigtede samfundsøkonomiske konsekvenser.

Fattigdomsydelserne bør derfor ændres, så de ikke rammer børnene i så voldsom grad, som vi kan se.

Boks 1. Definition af fattigdomsgrænse

Danmarks Statistik har som opfølgning på FN's bæredygtighedsmål om at reducere fattigdommen udviklet et nyt mål for fattigdom. Målet er en videreudvikling af den officielle fattigdomsgrænse, der blev vedtaget i 2013 på baggrund af ekspertudvalget om fattigdoms anbefalinger og senere afskaffet af Venstre-regeringen i 2015.

Man er fattig, hvis man i løbet af et år har en indkomst, som er under halvdelen af medianindkomsten, og samtidig ikke har en formue i starten af året på mere end halvdelen af medianindkomsten.

Hvis familiens hovedforsørger (den der tjener mest) er studerende og ikke har været fuldtidsbeskæftiget mere end halvdelen af året, kan man dog ikke blive kategoriseret som fattig. Heller ikke børn, der flytter hjemmefra, kan blive kategoriseret som fattige, hvis mindst én af deres forældre ikke er fattig.

Medianindkomsten

Medianindkomsten er den midterste indkomst i indkomstfordelingen. Det vil sige, at der er nøjagtigt 50 procent, der har en indkomst, der er højere end medianindkomsten og nøjagtig 50 procent, der har en indkomst, der er lavere end medianindkomsten. Der benyttes den husstandsækvivalerede disponible indkomst, det vil sige indkomsten efter skat korrigeret for stordriftsfordele i familier med flere familiemedlemmer.

Fattigdomsgrænsen i kroner og øre

Hvornår en familie konkret vil ryge ned under fattigdomsgrænsen, afhænger af familietypen. For en enlig person er fattigdomsgrænsen på 121.100 kr. efter skat om året eller 10.100 kr. om måneden. Det er opgjort efter skat og skal dække alle udgifter til fx bolig, mad, forsikringer, tøj, medicin, transport, reparationer, fritid osv. Af tabellen herunder fremgår fattigdomsgrænserne for forskellige familier.

Fattigdomsgrænsen for forskellige familietyper, 2018-priser

Personer i familien	Grænse pr. familie pr. år	Grænse pr. person pr. år	Grænse pr. person pr. måned
1 voksen	121.100	121.100	10.100
1 voksen og 1 barn	157.500	78.700	6.600
1 voksen og 2 børn	193.800	64.600	5.400
2 voksne	181.700	90.800	7.600
2 voksne og 1 barn	218.000	72.700	6.100
2 voksne og 2 børn	254.300	63.600	5.300
3 voksne*	242.200	80.700	6.700
4 voksne*	302.800	75.700	6.300

Anm: Børn er her defineret som under 15 år. Hjemmeboende børn på 15 år og derover tælles som voksne. *) 3 eller 4 voksne kan fx være en familie med 2 forældre og 1 eller 2 hjemmeboende børn på 15 år og derover.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Bilagstabel. Børnefattigdom fordelt på kommuner								
Kommune	Andel	Stigning (pct.point)	Kommune	Andel	Stigning (pct.point)	Kommune	Andel	Stigning (pct.point)
Dragør	2,2	0,3	Aalborg	5,0	1,8	Kerteminde	6,1	3,0
Allerød	2,6	1,0	Odder	5,0	2,1	Esbjerg	6,1	1,9
Gentofte	2,6	0,7	Syddjurs	5,0	2,5	Svendborg	6,2	3,1
Egedal	2,8	1,4	Billund	5,0	1,8	Vesthimmerlands	6,2	0,5
Skanderborg	3,0	1,5	Bornholm	5,0	1,2	Brønderslev	6,2	1,7
Rudersdal	3,0	0,8	Lemvig	5,1	0,8	Næstved	6,3	2,1
Solrød	3,1	1,2	Faaborg-Midtfyn	5,2	2,5	Helsingør	6,3	2,2
Lyngby-Taarbæk	3,2	1,1	Kolding	5,2	1,6	Jammerbugt	6,4	2,5
Rebild	3,3	1,3	Horsens	5,2	2,1	Albertslund	6,4	0,3
Hørsholm	3,3	1,0	Varde	5,3	1,1	Sønderborg	6,4	2,5
Roskilde	3,3	1,2	Gladsaxe	5,4	1,5	Fredericia	6,8	3,0
Furesø	3,5	1,1	Fredensborg	5,4	1,6	København	6,8	1,8
Favrskov	3,6	1,5	Ringkøbing-Skjern	5,4	1,1	Nyborg	7,0	3,0
Lejre	3,6	1,1	Køge	5,4	1,8	Faxe	7,2	2,4
Greve	3,8	1,3	Skive	5,4	1,8	Aabenraa	7,2	1,9
Vallensbæk	3,9	0,3	Nordfyns	5,4	2,0	Struer	7,2	2,1
Frederiksberg	3,9	1,1	Gribskov	5,4	1,9	Tønder	7,6	1,8
Hedensted	4,0	1,6	Ringsted	5,5	2,1	Høje-Taastrup	7,8	2,3
Tårnby	4,0	1,1	Sorø	5,5	2,4	Vordingborg	7,8	3,1
Silkeborg	4,1	1,4	Halsnæs	5,6	1,7	Haderslev	7,9	2,6
Hillerød	4,2	1,9	Randers	5,6	1,8	Odense	8,0	2,6
Ikast-Brande	4,2	1,2	Assens	5,7	1,9	Slagelse	8,1	1,9
Hvidovre	4,2	1,0	Rødovre	5,7	1,5	Kalundborg	8,1	2,9
Middelfart	4,6	1,9	Mariagerfjord	5,7	1,8	Morsø	8,1	2,0
Viborg	4,6	1,4	Holstebro	5,7	2,2	Ishøj	8,5	2,6
Herning	4,6	1,3	Holbæk	5,8	2,0	Odsherred	8,6	4,1
Ballerup	4,7	1,4	Vejen	5,8	1,9	Guldborgsund	9,4	3,9
Frederiks-sund	4,7	1,7	Thisted	5,9	1,4	Lolland	10,1	3,0
Herlev	4,7	1,3	Aarhus	6,0	2,1	Brøndby	10,4	3,6
Stevns	4,8	1,9	Hjørring	6,0	1,2	Langeland	10,6	4,4
Glostrup	4,9	1,4	Norddjurs	6,0	1,3			
Vejle	4,9	1,7	Frederiks-havn	6,0	2,2			

Anm: Se boks 1 for definition af fattigdomsgrænse. Kommunerne Ærø, Fanø, Samsø og Læsø er udeladt af diskretionshensyn. Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.